

16.8.2017

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Asia: **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle
oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta**

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry toteaa, että lausunnolla oleva esitys oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutoksiksi on tarpeellinen. Muutokset johtuvat ammatillisen koulutuksen kentällä tapahtuvista säädösmuutoksista. On hyvä, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2018 samaan aikaan kuin ammatillisen koulutuksen muuttuva lainsäädäntö. Korostamme kuitenkin samalla, että opiskeluhuoltolain muutostarpeet pitää kokonaisvaltaisesti arvioida pikaisesti ja käynnistää työ lain päivittämiseksi.

Ammattitutkintoja suorittaa myös juuri peruskoulunsa päättäneitä nuoria

OAJ kannattaa sitä, että oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta.

OAJ kannattaa esitystä oppilas- ja opiskelijahuoltolain kuraattori- ja psykologipalveluiden laajentamisesta koskemaan kaikkia ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita sekä valmentavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita. Näin oikeus ulottuu myös henkilöihin, jotka aikaisemmin suorittivat ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona ja niihin, jotka suorittavat perustutkintoa työvoimakoulutuksena.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten kuraattori- ja psykologipalvelujen ulkopuolelle jäisivät nykytilaa vastaavasti ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin valmistavan tutkintokoulutuksen sekä muun tutkintoon johtamattoman koulutuksen opiskelijat. OAJ toteaa, että tämä rajausta ammattitutkinnon osalta on arjessa haastava silloin, kun ammattitutkintoihin hakeutuu suoraan peruskoulunsa päättäneitä nuoria tai maahanmuuttajanuoria.

16.8.2017

Opiskelijoiden oikeutta oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin sekä muihin etuihin on seurattava ja arvioitava säännöllisesti

OAJ pitää erittäin tärkeänä, että esityksestä koituvat lisäkustannukset on otettu huomioon valtiontalouden kehyspäätyksessä lisäämällä 5,6 miljoonaa euroa vuosille 2018-2021 peruspalvelujen valtionosuusmomentille 28.90.30. Laskennallinen euromäärä käytännössä todennäköisesti ylittyy, koska arvioitu 50 000 opiskelijan lisäys ei arjessa jakaudu tasaisesti niin, että arvioitu 49 psykologin ja 62 kuraattorin lisätarvetta riittäisi.

OAJ korostaa, että osoitetun resurssin, kuten opiskeluhoollon kokonaisresurssinkin riittävyttä on seurattava säännöllisesti. Kuten esityksessä todetaan, kuraattori- ja psykologipalvelujen riittävä ja varhainen tarjoaminen yhtäläisesti kaikille ammatillista perustutkintoa ja valmentavaa koulutusta suorittaville merkitsisi siirtymistä korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, joka tuo kustannussäästöjä pitkällä aikavälillä.

Opetussuunnitelmasta luopumisen vaikutukset opiskeluhooltoon

Uuden ammatillisesta koulutuksesta annetun lain tullessa voimaan vuoden vaihteessa koulutuksen järjestäjällä ei ole enää lakisääteistä velvoitetta laatia määrämuotoista opetussuunnitelmaa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain säädöksissä ei voida siksi jatkossa enää viitata ammatillisen koulutuksen osalta opetussuunnitelmaan. Koulutuksen järjestäjä voisi itse päättää, millä tavoin se toteuttaa ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa olevien opiskelijoiden ja valmentavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden opiskelijahuollon järjestämisen. Opiskelijahuollon järjestämistavoista päättäessään koulutuksen järjestäjän on kuitenkin noudatettava Opetushallituksen määräystä opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista ja opiskelijahuollon tavoitteista.

OAJ korostaa, että koulutuksen järjestäjällä on oltava velvollisuus päättää kirjallisesti opiskeluhoollon järjestämisestä. Näin varmistetaan, että opiskelijoilla on ennalta tieto asiasta ja opiskeluhoolto järjestetään kaikille yhdenvertaisesti.

Perusteluista pitäisi käydä myös ilmi se, että opiskeluhoolto on opiskelijoiden näkökulmasta niin merkittävä asia, että opiskelijoita on kuultava ennen kuin koulutuksen järjestäjä päättää opiskeluhoollon järjestämistavoista.

16.8.2017

Aluehallintoviraston toimivalta

OAJ esittää, että aluehallintovirastolle säädetään laajempi oikeus oma-aloitteisesti ottaa tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt opiskeluhuollon opiskeluhuoltolain mukaisesti. Aluehallintoviraston oikeuden pitäisi kattaa koko opiskeluhuoltolaki eikä vain 6 §:n osalta.

Sote- uudistus

OAJ pitää välttämättömänä, että eduskunnassa käsittelyssä oleva sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen vaikutukset ja tarve tehdä tämän vuoksi muutoksia opiskeluhuoltolakiin, arvioidaan tarkoin erikseen oppilaiden ja opiskelijoiden näkökulmasta.

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ

Nina Lahtinen
kehittämispäällikkö

Inkeri Toikka
erityisasiantuntija